

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 grudnia 2017 r., znak (...) - 2007, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy E. S. na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 838,02 zł – wynikającą z iloczynu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 68,64% oraz kwoty bazowej (1.220,89 złotych). Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 16 lat, 9 miesięcy i 4 dni, tj. 201 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w ilości: 10 miesięcy i 6 dni, a także okresy sprawowania opieki nad dzieckiem (dziećmi): 3 lata, 4 miesiące i 19 dni.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 77,46\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 226,97 \text{ złotych}$

$(201 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 838,02 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 182,52 \text{ złotych}$

$(40 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 838,02 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 36,29 \text{ złotych}$

$(10 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 838,02 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 4,86 \text{ złotych}$

RAZEM = 450,64 złotych

$450,64 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 94.183,76 \text{ złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku)}$.

/decyzja z dnia 11.12.2017 r. nieponumerowany plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 15 grudnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonej z dnia 29 listopada 2017 roku, przyznał emeryturę E. S. od dnia 1 listopada 2017 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wskazano, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. W decyzji ustalono, że:

- kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 110.249,71 zł,

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 351.773,40 zł,

- suma kwot pobranych emerytur wynosi 59.529,43 zł,

- średnie dalsze trwania życia wynosi 253,60 miesięcy.

Tak wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.821,86 zł brutto.

/decyzja – k. 11 plik I akt ZUS/

W dniu 31 stycznia 2018 r. do organu rentowego wpłynęły odwołania E. S. od ww. decyzji, w których wniosła ona o ich zmianę poprzez ponowne ustalenie kapitału początkowego i wysokości przyznanej emerytury. Wskazała, iż jej zdaniem krzywdzące jest dla niej nieprzyjęcie kwoty wynagrodzenia za rok 1992 oraz zasiłków chorobowych za lata 1991 i 1992 z uwagi na brak informacji, za jakie okresy wypłacone zostały zasiłki chorobowe. W związku z powyższym wniosła o uznanie okresu od 15.11.1991 do 31.12.1991 r. jako okresu nieskładkowego i przyjęcie kwoty zasiłku w wysokości 3.176.400 złotych do wyliczenia kapitału początkowego, a także uznanie okresu od 01.01.1992 r. do 30.04.1992 r. oraz

wynagrodzenia w wysokości 24.771.762 zł i zasiłku chorobowego w wysokości 968.400 zł za ten okres do wyliczenia kapitału początkowego jako 115 dni okresu składkowego i 5 dni okresu nieskładkowego. Nadto wniosła o uznanie jako okresu składkowego 18 lat, 3 miesięcy i 4 dni, tj. 219 miesięcy oraz jako okresu nieskładkowego 4 lat, 4 miesięcy i 16 dni, tj. 53 miesięcy, podnosząc, iż okresy te zostały przez organ ustalone w zaniżonej wysokości. Ubezpieczona domagała się także uwzględnienia przy wyliczeniu wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego w okresie od 01.06.1988 r. do 12.11.1988 r. (zatrudnienie w przedsiębiorstwie (...)) kwoty wynagrodzenia wynikającej ze świadectwa pracy (tj. 35.000 zł) w miejsce przyjętej przez ZUS kwoty minimalnego wynagrodzenia.

/odwołanie k. 3-4; k.3-4 akt VIII U 420/18/

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonych decyzjach oraz wskazał, iż do stażu pracy nie uwzględniono okresu od 15 listopada 1991 r. roku do 30 kwietnia 1992 r. (zatrudnienia w A.), gdyż w świadectwie pracy nie podano okresów pobierania zasiłku chorobowego po dniu 14 listopada 1991 r.

/odpowiedzi na odwołania k. 6-7 oraz k.6-7 akt VIII U 420/18/

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych połączył sprawę o sygn. akt VIII U 420/18 ze sprawą o sygn. akt VIII U 419/18 do łącznego rozpoznania pod numerem VIII U 419/18.

/postanowienie k. 9 akt sprawy VIII U 420/18 /

Na rozprawie w dniu 18 czerwca 2018 r. wnioskodawczyni sprecyzowała swoje stanowisko procesowe, wnosząc o uwzględnienie w stażu pracy - okresu pracy jako osoba współpracująca od dnia 1.08.1994 r. do dnia 31.05.1996 r. Pełnomocnik ZUS wskazał natomiast, że organ rentowy uwzględnił do stażu pracy jedynie okres od 1 maja 1995 r. do 31 maja 1996 r. – potwierdzony jako okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu wnioskodawczyni jako osoby współpracującej oraz okres, za który to okres opłacono składki.

/e-protokół rozprawy – oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:01:33-00:10:23, płyta CD k.25/

Na rozprawie w dniu 19 września 2018 roku wnioskodawczyni poparła odwołanie, precyzując, iż wnosi o uwzględnienie jako okresu nieskładkowego – okresu zatrudnienia w AlmaBud od dnia 15.11.1991 r. do dnia 31.12.1991 r. i przyjęcie kwoty zasiłku chorobowego wskazanego w Rp 7 za 1991 r. oraz od dnia 1.01.1992 r. do dnia 30.04.1992 r. przy uwzględnieniu zasiłku chorobowego za 1992 r. za pięć dni, w kwotach wskazanych przez nią w odwołaniu i w (...). Ponadto wniosła o uwzględnienie pozostałego wynagrodzenia wskazanego w (...) za 115 dni jako okresu składkowego. Jednocześnie ubezpieczona oświadczyła, iż nie jest w stanie wskazać, w jakich dniach konkretnie w 1991 i 1992 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim. Ponadto wniosła o uwzględnienie wynagrodzenia za cały okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) w wysokości miesięcznej 35.000 zł (tj. wysokości wskazanej w świadectwie pracy) oraz o uwzględnienie do stażu pracy okresu pracy jako osoba współpracująca od dnia 01.08.1994 r. do dnia 30.04.1995 r.

/e-protokół rozprawy - oświadczenie wnioskodawczyni - 00:03:29-00:18:51, płyta CD k.38/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. S. (z domu S., wcześniejsze nazwisko B.) urodziła się w dniu (...)

/okoliczność bezsporna/

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 grudnia 2017 r., znak (...) -2007, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy E. S. na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 838,02 zł – wynikającą z iloczynu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 68,64% oraz kwoty bazowej (1.220,89 złotych). Do ustalenia

wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 16 lat, 9 miesięcy i 4 dni, tj. 201 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w ilości: 10 miesięcy i 6 dni, a także okresy sprawowania opieki nad dzieckiem (dziećmi): 3 lata, 4 miesiące i 19 dni.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 77,46\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 226,97 \text{ złotych}$

$(201 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 838,02 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 182,52 \text{ złotych}$

$(40 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 838,02 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 36,29 \text{ złotych}$

$(10 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 838,02 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 4,86 \text{ złotych}$

RAZEM = 450,64 złotych

$450,64 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 94.183,76 \text{ złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku)}$.

/decyzja z dnia 11.12.2017 r. nieponumerowany plik II akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 15 grudnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonej z dnia 29 listopada 2017 roku, przyznał emeryturę E. S. od 1 listopada 2017 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wskazano, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. W decyzji ustalono, że:

- kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 110.249,71 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 351.773,40 zł,
- suma kwot pobranych emerytur wynosi 59.529,43 zł,
- średnie dalsze trwania życia wynosi 253,60 miesięcy.

Tak wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.821,86 zł brutto.

/decyzja – k. 11 plik I akt ZUS/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenia ubezpieczonej w następującej wysokości:

- za rok 1983 – 69.854,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 173 700,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 53,62 %,
- za rok 1984 – 129.590,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 202 056 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 64,14 %,

- za rok 1985 – 146.058,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 240 060 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 60,84 %,
- za rok 1986 – 197.565,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 289 140 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 68,33 %,
- za rok 1987 – 237.243,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 350.208 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 67,74 %,
- za rok 1988 – 218.341,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 637.080 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 34,27 %,
- za rok 1989 – 2.595.381,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 2.481.096 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 104,61 %,
- za rok 1990 – 5.970.000,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 12.355.644 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 48,32 %,
- za rok 1991 – 25.679.400,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 21.240.000 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 131,89 %,
- za rok 1992 – 12.358.800,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 35.220.000 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 52,64 %,

Wyliczony na podstawie powyższych danych wskaźnik wyniósł 68,64 %.

/obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego plik II akt ZUS/

W okresie od 1 czerwca 1988 r. do 12 listopada 1988 roku E. S. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy jako pełnomocnik ds. finansowo-księgowych. W świadectwie pracy wskazano, iż otrzymywała ona wynagrodzenie w wysokości 35.000 tys. złotych miesięcznie plus ruchomą część wynagrodzenia wg zasad systemu wynagradzania w Przedsiębiorstwie (...) S.A.

/świadectwo pracy k. 15 plik II akt ZUS/

W okresie od 14 lutego 1991 r. do 30 kwietnia 1992 r. E. S. była zatrudniona jako główna księgowa w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...), gdzie otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 2,0

średniego wynagrodzenia miesięcznego w pięciu działach gospodarki (bez wypłat z zysku) za miesiąc poprzedni. W świadectwie pracy nie wskazano okresów pobierania przez ubezpieczoną zasiłku chorobowego. Natomiast wskazano, że wnioskodawczyni wypłacono ekwiwalent pieniężny za 11 dni. W roku kalendarzowym 1991 z tytułu wynagrodzenia otrzymała ona kwotę 24.079.400 złotych oraz kwotę 3.176.400 złotych tytułem świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłaconych zamiast wynagrodzenia. W roku kalendarzowym - 1992 E. S. otrzymała z tytułu wynagrodzenia kwotę 24.771.762 złotych oraz kwotę 968.400 złotych tytułem świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłaconych zamiast wynagrodzenia

/świadectwo pracy k. 12 plik II akt ZUS, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 25 plik II akt ZUS/

W okresie od 1 maja 1995 roku do 31 maja 1996 roku E. S. podlegała ubezpieczeniu społecznemu jako osoba współpracująca z M. S. i za ten okres opłacono składki. Przed dniem 1 maja 1995 roku nie została zgłoszona do ubezpieczenia jako osoba współpracująca z M. S..

/potwierdzenie ubezpieczenia osób opłacających składki na własne ubezpieczenia oraz osób z nimi współpracujących k. 59 plik II akt ZUS/

E. S. nie pamięta, w jakim okresie oraz przez ile dni, w czasie zatrudnienia w A., przebywała na zwolnieniu lekarskim. Nie posiada legitymacji ubezpieczeniowej z tego okresu zatrudnienia ani jakichkolwiek innych dokumentów, z których wynikałyby powyższe okoliczności. Nie pamięta również, w jakich placówkach medycznych leczyła się w tamtym okresie. Z okresu zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) nie posiada natomiast jakichkolwiek innych dokumentów (poza świadectwem pracy) potwierdzających wysokość osiągniętych przez nią dochodów.

/zeznania wnioskodawczyni e-protokół rozprawy 00:10:23-00:25:41 płyta CD k. 25 w zw. z e-protokołem rozprawy 00:06:38-00:10:48 płyta CD k. 65/

W przypadku uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, że w okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) wnioskodawczyni w ostatnim miesiącu otrzymała wynagrodzenie w wysokości wskazanej w świadectwie pracy za okres od 14 października 1988 roku do 12 listopada 1988 roku (kwota 34.322,58 zł) wysokość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. wyniosłaby 94.455,46 złotych. Kapitał zwaloryzowany na dzień prawa do emerytury wyniosłby 352.788,17 złotych, kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 110.249,71 złotych, zaś należna emerytura – 1.825,86 złotych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosiłby natomiast 69,04%.

W przypadku uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, że w okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) wnioskodawczyni w ostatnim miesiącu otrzymała wynagrodzenie w wysokości wskazanej w świadectwie pracy za okres od 1 listopada 1988 roku do 12 listopada 1988 roku (kwota 14.000 zł), zaś w pozostałym okresie, tj. od 1 czerwca 1988 r. do 31 października 1988 roku przyjęto by wynagrodzenie minimalne, wysokość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. wyniosłaby 94.292,44 złotych. Kapitał zwaloryzowany na dzień prawa do emerytury wyniosłby 352.179,30 złotych, kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 110.249,71 złotych, zaś należna emerytura – 1.823,46 złotych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosiłby natomiast 68,80%.

/pismo ZUS wraz z załącznikami k. 39-45/

W przypadku uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, że w okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) wnioskodawczyni w ostatnim miesiącu otrzymała wynagrodzenie w wysokości wskazanej w świadectwie pracy za okres od 1 czerwca 1988 r. do 12 listopada 1988 roku (cały okres zatrudnienia) wysokość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. wyniosłaby 95.682,29 złotych. Kapitał zwaloryzowany na dzień prawa do emerytury wyniosłby 357.370,35 złotych, kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 110.249,71 złotych, zaś należna emerytura – 1.843,93 złotych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosiłby natomiast 70,84%.

/pismo ZUS wraz z załącznikami k. 54-61/

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach ZUS oraz aktach sprawy, których autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Wskazać przy tym należy, iż świadectwo pracy z dnia 12 listopada 1988 roku potwierdzające okres zatrudnienia E. S. w przedsiębiorstwie (...), nie mogło, wbrew twierdzeniom wnioskodawczynie, stanowić dowodu na wysokość osiąganego wynagrodzenia w całym okresie zatrudnienia. W świadectwie pracy nie wskazano bowiem okresu, w którym pracownik otrzymywał stwierdzone świadectwem wynagrodzenie. Pomimo natomiast relatywnie krótkiego stażu zatrudnienia wnioskodawczynie w przedsiębiorstwie (...), nie sposób wykluczyć, iż jej wynagrodzenie ulegało zmianom. Bezspornym i jednoznacznie udowodnionym za pomocą przedmiotowego świadectwa pracy jest jedynie to, iż w miesiącu, w którym doszło do zakończenia stosunku pracy, ubezpieczona otrzymywała wynagrodzenie w omawianej wysokości.

Częściowo oparto się także na zeznaniach wnioskodawczynie, odmawiając im jednak mocy dowodowej w zakresie ustalenia wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez E. S. w okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...). Wskazać bowiem należy, iż oparcie się jedynie na niewykazanych żadnymi innymi środkami dowodowymi zeznaniach wnioskodawczynie, odnoszących się do wysokości otrzymywanego wynagrodzenia w okresach nieudokumentowanych, prowadziłoby do zupełnej arbitralności i pozostawieniu swobodnemu uznaniu ubezpieczonego wysokości otrzymywanego w tym nieudokumentowanym okresie wynagrodzenia za pracę. Tego rodzaju środki dowodowe samoistnie, nie mogą być zatem co do zasady obdarzone mocą dowodową wystarczającą do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie, a tym samym zastosowanie w takim przypadku powinien znaleźć art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W myśl art.26 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz.1270) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Zgodnie z treścią art.173 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art.174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art.26 ust.3 dla osób w wieku 62 lat (art.173 ust.2 ww. ustawy). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art.173 ust.3 ww. ustawy).

Zgodnie z treścią art.174 ust.1 i 2 ww. ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1. okresy składkowe, o których mowa w art.6,
2. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 5,

3. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego, w myśl ust.3 art.174 ww. ustawy, ustala się na zasadach określonych w art. 5, 16, 17 ust.1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed 1 stycznia 1999 roku.

Przechodząc do meritum sprawy wskazać należy, że istota niniejszego postępowania sprowadziła się do rozstrzygnięcia, trzech spornych materii, niewątpliwie mających wpływ zarówno na wysokość kapitału początkowego wnioskodawczyni, jak też w konsekwencji na wysokość przyznanej jej emerytury. Pierwsza z nich dotyczyła wysokości wynagrodzenia otrzymywanego w przedsiębiorstwie (...) w okresie od 1 czerwca 1988 r. do 12 listopada 1988 roku. Druga dotyczyła uwzględnienia w stażu ubezpieczeniowym okresów od 15 listopada 1991 roku do 30 kwietnia 1992 roku (tj. zatrudnienia w A.), podczas gdy w świadectwie pracy nie podano okresów pobierania zasiłku chorobowego za okres po 14 listopada 1991 r. Trzecia natomiast kwestia sprowadzała się do uwzględnienia w stażu ubezpieczeniowym okresu pracy wnioskodawczyni jako osoby współpracującej od 1 sierpnia 1994 r. do 31 maja 1996 r.

Przed przejściem do dalszej części rozważań stwierdzenia wymaga także, że stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Należy podkreślić, że nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 r., sygn. II UKN 244/98, OSNAP 1999, nr 20, poz. 662).

Podkreślenia także wymaga, iż o treści art. 6 k.c. wnioskodawczyni została w toku niniejszego postępowania pouczona /e-protokół rozprawy 00:25:41-00:29:49 płyta CD k.25/.

Odnosnie pierwszej (chronologicznie) z podniesionych w odwołaniu materii wskazać należy, iż w ocenie Sądu wnioskodawczyni nie sprostała ciężącemu na niej ciężarowi dowodu w zakresie twierdzenia, iż w okresie od 1 czerwca 1988 r. do 12 listopada 1988 roku w czasie zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) osiągała ona wynagrodzenie w wysokości stwierdzonej świadectwem pracy. Poza ww. świadectwem nie przedstawiła ona bowiem żadnych wniosków dowodowych na tę okoliczność. Jak już natomiast wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia, omawiane świadectwo może stanowić dowód jedynie wynagrodzenia otrzymywanego przez wnioskodawczynię w miesiącu, w którym doszło do rozwiązania umowy i wystawienia świadectwa – nie zawiera bowiem wskazania okresu, w jakim wynagrodzenie w takiej wysokości przysługiwało. Pomimo relatywnie krótkiego stażu pracy u danego pracodawcy nie jest zaś wykluczone, iż wynagrodzenie to (nawet w miesiąc przed rozwiązaniem umowy) podlegało zmianom. W konsekwencji Sąd uznał, iż wnioskodawczyni udowodniła fakt otrzymywania wynagrodzenia w wysokości 35.000 złotych miesięcznie jedynie w ostatnim miesiącu zatrudnienia, tj. w okresie od 1 listopada 1988 roku do 12 listopada 1988 roku. W pozostałym okresie, wobec nieudowodnienia wysokości otrzymywanego wynagrodzenia, zastosowanie znaleźć musiał, tak jak to uczynił organ rentowy wydając zaskarżone decyzje, art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek

przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Odnośnie drugiego z zarzutów odwołania (tj. nieuwzględnienia w stażu ubezpieczeniowym okresu od 15 listopada 1991 roku do 30 kwietnia 1992 roku (tj. zatrudnienia w A.) poczynić należy w pierwszej kolejności kilka uwag natury prawnej.

Zgodnie bowiem z treścią art. 6 ust. 1 punkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – za okresy składkowe uznane są przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które była opłacana składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne. Zgodnie z § 21 ust. 1, § 24 ust. 1 i 27 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z dnia 25 lutego 1983r. Nr10, poz. 49 z późniejszymi zmianami) – środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są: pisemne zaświadczenia zakładów pracy – wydane na podstawie posiadanych dokumentów oraz legitymacja ubezpieczeniowa, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia np. zeznania świadków.

Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych i nieskładkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno – rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998r. II UKN 440 / 97 OSNAP 1998 / 22 / 667).

Co do okresów przed 15 listopada 1991 r. w przypadku pracowników zatrudnionych w wymiarze co najmniej 1/2 etatu - okresami składkowymi są okresy zatrudnienia, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego. Co do okresów od 15 listopada 1991 r. okresami składkowymi są tylko okresy ubezpieczenia, czyli nie są takimi okresami, okresy gdy nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne - np. okresy pobierania zasiłków chorobowych. Zgodnie z art. 7 punkt 1 wymienionej ustawy okresami nieskładkowymi są okresy pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy i zasiłków chorobowych.

Ze względu na redakcję art. 6 i 7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zaliczenie danego okresu do okresów składkowych bądź nieskładkowych wymaga jednoznacznego umieszczenia go w katalogu tych okresów, brak jest argumentów przemawiających za możliwością domniemywania, że dany okres ma charakter składkowy bądź nieskładkowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2015 roku, II UK 319/14, LEX nr 1813479).

Mając na uwadze powyższe Sąd podzielił stanowisko organu rentowego i nie znalazł podstaw do uwzględnienia wnioskodawczyni do stażu pracy - okresu od 15 listopada 1991 roku do 30 kwietnia 1992 roku zatrudnienia w A.. Przedstawione na tę okoliczność świadectwo pracy oraz druk Rp 7 nie pozwalają bowiem na jednoznaczne umiejscowienie w omawianym przedziale czasowym okresów składkowych i nieskładkowych ubezpieczonej. Jednocześnie z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w sposób jednoznaczny wynika, iż zarówno w 1991 r. (po 15 listopada) oraz w 1992 roku przebywała ona na zwolnieniu lekarskim. Przedstawiony natomiast w odwołaniu przez ubezpieczoną sposób rozliczenia dla potrzeb decyzji o ustaleniu kapitału początkowego omawianego okresu nie znajduje oparcia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym i opiera się na założeniach czysto hipotetycznych. Jak już wskazano powyżej, tego rodzaju metoda, oderwana od ścisłych i precyzyjnych dowodów, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie może zostać uznana za dopuszczalną. Tym bardziej, że w świadectwie pracy z dnia 30 kwietnia 1992 roku wskazano, że wnioskodawczyni wypłacono ekwiwalent pieniężny za 11 dni, a zatem jest prawdopodobne, że kwota wskazana w (...) jako wynagrodzenie ze stosunku pracy za 1992 roku obejmuje nadto powyższe świadczenie.

Na podstawie przedłożonego druku Rp – 7 oraz świadectwa pracy nie sposób zatem stwierdzić, kiedy w 1991 r. oraz 1992 r. wnioskodawczyni korzystała ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego i tym samym dokładnie ustalić okresów składkowych i nieskładkowych w tym okresie, co jest niezbędne zgodnie z powołanymi powyżej przepisami.

Na zakończenie wskazać należy, iż podnoszony przez wnioskodawczynię okres zgłoszenia do ubezpieczenia jako osoby współpracującej z M. S. również nie został przez E. S. w jakikolwiek sposób udowodniony. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności w postaci dokumentacji ZUS, wynika natomiast wprost, iż ubezpieczona podlegała ubezpieczeniu społecznemu jako osoba współpracująca z M. S. jedynie w okresie od 1 maja 1995 roku do 31 maja 1996 roku i za ten okres opłacono składki na ubezpieczenie. Przed dniem 1 maja 1995 roku nie pozostawała natomiast zgłoszona do ubezpieczenia jako osoba współpracująca z M. S.. W konsekwencji nie sposób zakwestionować postępowania organu rentowego, który uwzględnił, przy ustalaniu wysokości prawa do emerytury jedynie okres udokumentowany.

W tym miejscu podkreślić bowiem należy, że z art. 5 ust. 4 pkt 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność - nie uwzględnia się okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w tym okresie. Stosownie również do treści przepisu art. 6 ust. 2 pkt 15 ww. ustawy (dotyczącego wyłącznie jednak okresów przypadających przed dniem 15 listopada 1991 r.) za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze Państwa Polskiego objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego oraz okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki. Tym samym możliwość zaliczenia okresów współpracy z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność do stażu pracy niezbędnego przy ustalaniu prawa do emerytury uzależniona jest od wykazania, że za okresy te zostały opłacone należne składki na ubezpieczenia społeczne. Zasadniczo chodziło więc o sam fakt opłacania składek, który w ubezpieczeniu wnioskodawczyni warunkował uznanie okresu jako składkowego. W postępowaniu o świadczenie emerytalne obowiązuje zasada, że to zainteresowany ma wykazać okres ubezpieczenia (art. 232 KPC), a w tym przypadku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub zwolnienie od ich opłacania. Prowadzenie działalności bez opłacania składek, nie stanowi okresu składkowego w ubezpieczeniu emerytalno-rentowym.

Konkludując powyższe rozważania stwierdzić należy, iż odwołanie okazało się zasadne jedynie w zakresie, w jakim zarzucało nieuwzględnienie stwierdzonego świadectwem pracy w przedsiębiorstwie (...) wynagrodzenia w wysokości 35.000 złotych miesięcznie w ostatnim miesiącu zatrudnienia, tj. w okresie od 1 listopada 1988 roku do 12 listopada 1988 roku. Pozostałe fakty zawarte w odwołaniu uznać należy natomiast za nieudowodnione przez wnioskodawczynię.

Zgodnie z zarządzeniem Sądu organ rentowy dokonał stosownego wyliczenia hipotetycznego emerytury wnioskodawczyni poprzez uwzględnienie ww. wynagrodzenia w wysokości 35.000 złotych miesięcznie w okresie od 1 listopada 1988 roku do 12 listopada 1988 roku., zgodnie z którym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego uległby zmianie i wyniósłby z 10 lat – 68,80%. Wysokość kapitału początkowego uległaby zmianie i wnosiłaby 94.292,44 zł, a w konsekwencji wysokość emerytury po uwzględnieniu nowej wysokości kapitału początkowego wynosiłaby 1.823,46 zł.

W ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, że wnioskodawczyni we wskazanym wyżej faktycznie uzyskała wynagrodzenie w wysokości udokumentowanej świadectwie. Wyliczony zaś na ich podstawie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł **68,80%** i okazał się wyższy od dotychczas przyjmowanego przez organ rentowy względem wnioskodawcy tj. 68,64%.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Sądu, nie ma żadnych przeszkód by zaliczyć ubezpieczonej do wysokości świadczenia - wynagrodzenie za sporny miesiąc na podstawie zachowanej dokumentacji załączonej do akt sprawy.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przeliczył emeryturę E. S. od dnia 1 listopada 2017 roku przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynoszącego 68,80%.

O dacie przeliczenia emerytury wnioskodawczyni Sąd orzekł na podstawie art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W pozostałym zakresie odwołanie jako niezasadne ze wskazanych wyżej przyczyn nie zasługiwało na uwzględnienie i jako takie podlegało oddaleniu na podstawie art. art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wypożyczając akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.